

'Bommenneef': over de smalle grens tussen verzet en terrorisme

Sonja de Jong

Ze begint haar verhaal vol stuitend enthousiasme. Terwijl achter haar een lief, Madurodamachtig huizenblokje op een draaischijf telkens voorbijkomt, vertelt ze over die dappere oom van haar, Kapitein van Heemstra, die stoere verzetsheld, die ook na de oorlog alert bleef tegen het kwaad en een gevaarlijke NSB'er liquideerde. Trots is ze op hem, ja, en ze gaat hem eren in een voorstelling. 'Soldaat van Oranje' voor de kleine zaal met een grappige brommer uit de jaren 40 en heerlijke verzetsheldenromantiek. Er wordt gretig gelachen in de zaal. Maar dan opeens vergaat het lachen je. Als Van Heemstra overschakelt naar wat er werkelijk gebeurd is, die Sinterklaasavond in 1946 en het gapende gat laat zien dat de bom van haar oom in dat leuke huizenblokje sloeg. Eerder al, in 'Als ik de liefde niet heb', liet Van Heemstra zien een perfecte mix van documentair theater gecombineerd met ethische vragen te kunnen creëren. Iets soortgelijks doet zij nu in 'Bommenneef'. Nam zij in haar vorige voorstelling het misbruik in de katholieke kerk op de korrel, dit keer blijft ze dicht bij huis: haar eigen oom die in 1946 verantwoordelijk was voor wat de geschiedenis inging als de 'Sinterklaasmoorden'. Hij knutselde een bom in elkaar die hij - verpakt in vrolijk Sinterklaaspapier - anoniem liet bezorgen bij een vermeende NSB'er in Den Haag. Enthousiast pakte de familie het onverwachte cadeautje uit. Drie mensen, onder wie een baby van één en een dienstmeisje

van 17, stierven, de anderen raakten zwaargewond.

Ondersteund door Herman Gilis als de kapitein, stelt Van Heemstra vragen aan de orde als: is geweld ooit te rechtvaardigen, waar ligt de grens tussen een verzetsheld en een terrorist? De duivelse NSB'er bleek een brave huisvader, de dappere verzetsheld een meedogenloze moordenaar.

Alles bleek anders. Van Heemstra trekt ook parallellen naar het hedendaags terrorisme. En vraagt zich af: hoe voorkom je dat je je laat meeslepen door je angsten. 'Is de geschiedenis een optelsom van menselijke keuzes of is het iets wat veel chaotischer is?'

Gilis springt in en uit zijn rol, geeft commentaar en verleent het verhaal zo zijn theatrale invulling. Afgezien van het wat onbevredigende einde is dit een indringende voorstelling, waar je nog lang op blijft kauwen.

Muziektheater

'Bommenneef', door Ro Theater. Regie: Marjolijn van Heemstra. Bijgewoond op 19 februari in Rotterdam. Nog te zien in o.m.: Theater aan het Spui, Den Haag (15 en 16/3); De Vest, Alkmaar (23/3); Toneelschuur, Haarlem (6 en 7/4); Ins Blau, Leiden (9/4); Het Park, Hoorn (12/4); Frascati, Amsterdam (19, 20, 22 en 23/4). www.rotheater.nl

RO THEATER - THEATER

Dit artikel komt ook voor in de andere edities. Cumulatieve adv. waarde: € 11.217,00 en oplage 112.277

alleen voor intern/eigen gebruik